

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Beatu[m] Dionysiu[m] Areopagita[m] a S. Paulo co[n]uersum, esse
eor[um] sacroru[m] operum, quæ uulgo ipsi ascribuntur, authorem V

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER PRIMVS

uos fratres; quia per omnia mei meministis. & sicut tradidi uobis traditiones tenetis. Hac Damascenus. Quis autem non uidet ex priore Pauli uerbo, Thessalonicenses (ad quos scribit) edoctos fuisse aliquas traditiones apostolicas ministerio uerbi; quas epistola sancti apostoli illis conscripta non continebat; & inde aliquas fuisse sanctas traditiones; tum scripto minime commendatas? ¶ Sed quid tantum huic loco immoramur ac insistimus, operoso nimium studio: ad ostendendum, in principio nascens ecclesie nonnulla ab apostolis fuisse instituta; quae in toto sacri euangelij uolumine haudquam continentur; Nonne ex 16. distinctione libri Decretorum, cap. sexaginta. & sequentibus, copertum habetur; conscriptos esse aliquot canones apostolorum, eosdemque a sanctis patribus synodali auctoritate robur accepisse? Quos & Damascenus in quarti libri suarum sententiarum cap. decimo octauo: post sacros noui testamenti libros reponit. cum nominata apocalypsi sancti Iohannis euangelista: subnectit. Canones sanctorum apostolorum; per Clementem. Quid autem eos canones aliud esse censuerimus; quam regulas & constitutiones, ab apostolis ad totius ecclesiae aedificationem ordinatas, praeter ea quae sonat euangelium? ¶ Postremum beatus pater Dionysius

VII.

Damascenus

VIII.

Dionysius.
Areopagita.

Areopagita, a beato Paulo ad uerae fidei agnitionem conuersus, & apostolis synchronus atque contemporaneus: in suo de ecclesiastica hierarchia libro diuersos describit ritus ac caerimonias, quibus in sacramentorum nouae legis administratione, in consecratione pontificum, aliorumque ecclesiae ministrorum, necnon in tumultuatione eorum qui pie in Christo quieuerunt; tum utebatur ecclesia, quas tamen constitutiones: nec codex euangelicus nec ulla librorum noui testamenti pagina continet. Qui autem id facere potuisset; nisi tunc ecclesia sancta certas habuisset leges caerimoniarum, non ex libris canonicis nouae legis de promptas, sed apostolica auctoritate institutas? Eua sit igitur illud manifestum: quod in hoc & praecedente capite est propositum.

¶ Beatum Dionysium Areopagitam, a sancto Paulo conuersum; esse eorum sacramentorum operum, quae uulgo ipsi ascribuntur, auctoritatem.

Cap. V

Verum

Verum hanc postremam rationem in calce proximi
 capitis adductam calumniari quispiam posset & in fir-
 mare: cōtēdēs librū de ecclesiastica hierarchia mo-
 do citatū, & alia opera quæ beato attribuūtur Dio-
 nyso: non esse Dionysij Areopagite, à sancto Pau-
 lo ad Christum (ut scribit beatus Lucas) conuersi. quæ admodū uul-
 gata est pene omniū sentētia: ex titulo quem præferūt illi libri, po-
 tissimum inducta. sed ea ipsa opera esse alterius cuiuspiā authoris,
 apostolorū tēpora lōgo interuallo subsecuti: ut Apollinaris cuius-
 dam, aut Dionysij Corinthiorum episcopi, sicut nonnulli, insigni
 eruditionis ad rhetoricā & artem eloquētiae potissimum spectan-
 tis, nomine celebrati: nō solum senserunt, sed & scripto posteritati
 tradiderūt. Quod si ita existeret: nullum prorsus haberet robur ul-
 tima ratio præcedentis capitis. quoniam illæ cærimoniartū leges et
 obseruatiæ, in libro de ecclesiastica hierarchia nuncupato explica-
 tæ: non apostolorū tempore (ut prætendit ea raticionatio) fuissent
 institutæ: sed longo post apostolica tēpora, annorum curriculo.
 ¶ Huic autē cauillatiōi, ut plenius occurramus: hoc loco plane cō-
 monstrare moliemur, ea oīa opa, quæ à beato Dionysio Areopa-
 gita uulgo dicuntur adita, & nominis eius titulū præ se ferunt: eē
 ipsius Dionysij Areopagite, ut ueri & solius post deum, eorū au-
 thoris. neq; alteri cuiquā authori, tempora apostolorum subsecu-
 to: ea uere attribui posse. Illa ipsa autem opera sunt: liber de cæle-
 sti hierarchia, de ecclesiastica hierarchia, de diuinis nominibus, de
 mystica theologia, & undecim epistolæ. Porro ad istud oportu-
 ne conficiendum: opus erit (fateor) aliquāta digressione, à materia
 in principio proposita: non tamē inutili nec incongrua, quādoqui-
 dem ubi patefactum fuerit ac corroboratum, quod molimur: lon-
 ge firmiore præsidio suffultum erit ac stabilietur, quod præcipue
 in toto hoc libro exquirimus. ¶ Sit itaq; ad cōprobādum, Diony-
 siana ex titulo opera, ipsius esse Dionysij Areopagite: hæc primo
 ratio. In sexto capite libri de cælesti hierarchia, dicit libri illius au-
 thor: de cælestibus substantijs loquēs. Has eximius præceptor no-
 ster: in ternas tertio repetitas distinctiones, ad sanctæ trinitatis di-
 uisit imaginem. Vbi secundum omnes expositores, per eximum
 ipsius authoris præceptorem, insinuat beatus Paulus: qui in ter-
 cium

Actuū. 17.

LIBER PRIMVS

2. Cori. 12. tium raptus celum audiuit arcana uerba, quæ nō licet homini loqui, didicitq; miro quodam modo angelicarum hierarchiarum distinctiones & ordines. quos etiam in suis epistolis digessit aperit, ac nominatim expressit exactius quàm quicunq; alij, illius tempestatis facti scriptores. At cuius (oro) Dionysii præceptor fuit beatus Paulus: quàm Dionysii Areopagite, quem ad Christi legem sua prædicatione adduxit: Nunquid dicere uere possumus, Paulum fuisse præceptorem Dionysii Corinthiorum episcopi: qui centum fere annis mortem Pauli secutus est: aut quem dabimus Dionysii Corinthij, alterius uel cuiuspiam Dionysii, aut Apollinaris præceptorem: qui angelicas exacte distinxit substantias, & de illis differuit?
- Actu. 17. Planum est igitur: authorem libri de cælesti hierarchia, fuisse Dionysium Areopagitam, à Paulo edoctum. ¶ Secunda. In nono eiusdem libri capite, dicit author ipsius operis: se ipsum ex gentilitate ad ueram fidei agnitionem diuina benignitate conuersum, his uerbis. Nempe enim & alijs gentibus (ex quibus, & nos ad immensum & infinitum diuini luminis pelagus: ex præteriti erroris cecitate respirauimus) nunquam præfuerunt alieni aliqui dij. Dionysium autem Areopagitam: ex sacrarum literarum testimonio cognoscimus ad fidem orthodoxam conuersum, per beati Pauli in Areopago prædicationem. De Dionysio autem Corinthiorum aut alio quopiam, id nequaquam constat: quod ex tenebris gentilitatis ad lucem ueritatis emerferit. quin potius crediderim Dionysium Corinthiū, ab infantia fuisse sacris fidei documentis institutum, aut saltem desideratur probatus author: qui illud de eo aut Apollinare asserat. Sunt autem certa, dubijs præferenda: & probata incertis. ¶ Tertia ratio. Author libri de ecclesiastica hierarchia itidem & de mystica theologia, utrunq; dictorum operum conscribit ad beatum Timotheum, Ephesinum episcopum: qui sancti Pauli fuit discipulus. ut constat ex decimo sexto capite actuum apostolorum: & ad quem, duæ Pauli extant epistolæ. Siquidem in principio ecclesiasticæ hierarchiæ: ait. Sacerdotij quidem nostri functionem, sanctissime fili Timothee: augustioris esse ac diuinæ, & diuinitus indultæ scientiæ, actionisq; & perfectionis. Circa principium uero libri de mystica theologia: ait. Hæc interim paucis orauerim, Tu uero Timothee charissime, intentissima contuendis spectacul.

Faculis mysticis exercitatione : & sensus lingue & intellectuales
 operationes, & sensibilia & intelligibilia omnia. Fuit igitur author
 utriusq; prædictorum librorum; Timotheo Pauli discipulo contē
 poraneus, quod Dionysio Areopagitæ nequaquam disconuenit.
 Dionysio autē Corinthio, omnino id repugnat: quippe qui centū
 fere annis Timotheo successit. Et hæc ratio etiam militat de libro
 cælestis hierarchiæ ac diuinorum nominum: quoniam uterq; eo-
 rum, ad eundem quoq; Timotheū est conscriptus. ¶ **Quarta.** Au- III
 thor libri de diuinis nominibus: plane profitetur se beatum Paulū
 habuisse primatiū ac ꝑcipuū præceptorē. cū de Hierothæo, altero
 suo in diuinis literis præceptore, loquens ait in tertio capite eiusdē
 libri. Præterea magistrum nostrum & amicum uiolasse merito cō
 uinceretur: si nos post beatum Paulū illius eloquijs instructi atq;
 instituti, ipsius celeberrimam & intelligentiam & expositionē no-
 bis ipsis applicare studeam⁹. Sed quis (obsecro) dabitur Dionysius,
 à beato Paulo institutus: nisi Dionysius Areopagita? Nescio certe
 quem alium confingent aduersarij: aut quem dabunt Apollina-
 rem, sancto Paulo præceptore usum. ¶ **Quinta ratio.** Author eius- V
 dē libri de diuinis nominibus, in eodē quoq; tertio capite perhibet
 se cum sanctis fratribus conuenisse ad contuendum corp⁹ illud (sa-
 cro sanctæ scilicet uirginis Mariæ: in felici eius obdormitiōe) quod
 authorem uite deum ꝑ ceperat. Vbi aderat (inquit) & Iacobus fra-
 ter domini: & Petrus, supremum decus & antiquissimum theolo-
 gorum columen. Contestatur itaque his uerbis author: se & Pe-
 trum in carne uidisse & Iacobum, ceterosq; discipulos domini: qui
 placidæ resolutioni deiparæ uirginis interfuerunt. Sed quis nisi
 mente captus, hæc attribuat Dionysio Corinthio: qui apostolis o-
 mnibus, tempore fuit longe posterior? aut quem dabunt aduersa-
 rij alterum illius tempestatis Dionysium, aut Apollinarem: qui
 tam præclara ædiderit opera, & apostolis tanta familiaritatis ne-
 cessitudine fuerit coniunctus? Reliquum igitur est: Dionysi-
 um Areopagitam (qui omnium confessione, & scripturæ testi-
 monio: claruit apostolorum temporibus) esse operum illorum au-
 thorem. ¶ **Sexta.** Eiusdem libri de diuinis nominibus author: in VI
 septimo eius capite ait. Intellexit hæc mirabiliter profecto diuinus
 uir: communis noster, nostriq; præceptoris sol. qui stultum dei: fa- 1. Corin. 1.
 c 2 pientius

LIBER PRIMVS

piētius hominibus dixit. Quod quidē dictum: in primo capite epistolę primę beati Pauli ad Corinthios legitur. Vnde manifestū est: eundē authorē, ibidē de sancto Paulo apostolo uerba facere. quę uocat cōmunem pręceptorē: q; & ipsius, & Hierothęi alterius sui pręceptoris, fuerit in diuinis eloquijs institutor. Non aut dederis Dionysium aliquē à Paulo institutū: nisi Dionysium Areopagitam. Nam Dionysius Corinthius, Paulum in carne uidere nō potuit: ut iam dictum est, & in sequenti capite amplius dicitur. Neq; alter assignari posset Dionysius aut Apollinaris quispiā: qui Paulo fuerit usus pręceptore, eiq; conuixerit: sicut Dionysius Areopagita, qui talia de se dixit. ¶ **Septima ratio.** In septima suarum epistolarū, scribit supra dictorū author operum, ad Polycarpum Smyrneoz; episcopū & beati Ioannis euangelistę discipulum: quod defectum illum solis qui tempore passionis dominicę factus est, ipse tum apud Heliopolin urbem Aegypti consistens, uiderit. Quod etiam repetit in undecima suaz; epistolarū: ad Apollophanē, suum in studio philosophię prius socium ac cōmilitonem scribens, commemoransq; se tēpore illius deliquij solaris: fete ætatis quinq; & uiginti annoz; tempus expleuisse. At hæc omnia, Dionysio Areopagię apte conueniunt: qui circa hæc tempora floruit. Dionysio aut Corinthio: nequaquā, ob manifestam temporis discrepantiā. neq; alteri cuiquam Dionysio: aut Apollinari. cum nullus talium: memoretur ab authoribus tum claruisse. ¶ **Octaua.** Idem author nonam suaz; epistolarū scribit ad Titum, Cretensē episcopum, beati Pauli discipulum: & ad quem, Pauli extat epistola. Decimam uero suaz; epistolarū scribit ad beatum Ioannem euangelistā in Palthmos insulam à Domitiano Cæsare relegatum, ob euāgelij prædicationem. Cui etiam in eadem prædicit epistola: q; ab eo exili loco tandem reuocandus sit, & ecclesię suę cum honore restituentus. quod utiq; post mortem Domitiani: sub Nerua imperatore completum fuisse legitur. Fuit igitur illaz; epistolarū: pariter & operum author: & Tito & Ioanni euangelistę cœuius atq; contēporaneus, quod soli Dionysio Areopagię, uere conuenit: & non alteri cuiquam Dionysio aut Apollinari, qui ab authoribus celebratur. Quocirca planum est, Dionysium Areopagitam, illaz; undecim epistolarum esse scriptorem: pariter & illorum quatuor diuinorum

VII

VIII
Titus.

Ioannes euā-
gelista.
Domitianus.

Nerua.

norum

noꝝ opetum, quæ ei ascribuntur, authorem. Qui autem oppositas tutantur partes: uidentur prædicta opera & epistolas (de quibus suum ferunt iudicium: quod Dionysio Areopagitæ falso attribuitur) aut non satis exacte perspexisse: aut prædictos in eis locos nõ accurate annotasse, qui manifeste suum loquuntur ac produit authorem, conuincuntq; eum non alium quempiam fuisse: q̃ Dionysium Areopagitam.

¶ **A**uthoritate Damasceni & alioꝝ sanctorꝝ patrũ: idem quod modo ostensum est, cõprobari. eminentiaq; diuinæ Dionysij doctrinæ: contra Lutheri obtreccionem, eorundẽ testimonio commonstrari. **Cap. VI.**

Dædictis & id accedit in solidiorem corroboracionem: q̃ Ioãnes Damascenus, sacratissimæ & in primis diuinæ theologiæ beati patris Dionysij admodum studiosus & affectator (ut argumento sunt cõplures sententiæ: secundum eundem pene uerboꝝ tenorem ex Dionysij operibus in suo de fide orthodoxa quadrifido libro adductæ) plane sentit in suo iam nominato opere, libros de cælesti & ecclesiastica hierarchia, itidem & de diuinis nominibus, cum reliquis eiusdem authoris literarijs monumentis: esse cõfectos à beato Dionysio Areopagita, ut solo & uero authore.

¶ **E**ĩ uero in primi mō dicti libri capite decimoquinto: ita ait **D**amascenus. Hæc igitur ex sacris edocemur eloquijs (ut diuinus **D**ionysius Areopagita dicit) q̃ deus omnium est causa & principiũ. eorum quę sunt: substantia. uiuentium uita, eorum quę ratione utuntur: ratio, utentium intellectu: intellectus. Et ita de reliquis diuinis denominationibus: suo ordine inibi consequentibus. **H**as autem omnes denominationes: author libri de diuinis nominibus eodem fere ordine recenset in primo illius operis capite. perhibens de deo, q̃ sit totius illuminationis principium. omnium causa & initium, & substantia & uita, eos qui ab illa cadunt: reuocans atq; erigens. Et cætera per ordinem consequentia: eo quidem uerborum conrextu, ut si quis illum Damasceni locum, ad eum qui ex libro de diuinis nominibus citatus est, contulerit: plane perpendet illum ex isto esse depromptum. **A**tqui has denominationes diuinas: asserit Damascenus, à Dionysio Areopagita esse acceptas. Insinuat